

Torra tankar kring ett högt elpris

Med den gångna vinterns skyhöga elpris är det många som undrar hur det ska bli i år. Skatteväxling och elcertifikat har redan lett till ökade elkostnader för landets villaägare. När det är dags att omförhandla elavtalen är det idag i praktiken omöjligt att få ett avtal under 30 öre/kWh. Och på det priset tillkommer energiskatter, nätavgifter och överst på alltihopa lägger man moms. Det betyder att det verkliga elpriset som man idag får betala ligger på ungefär 1 kr/kWh.

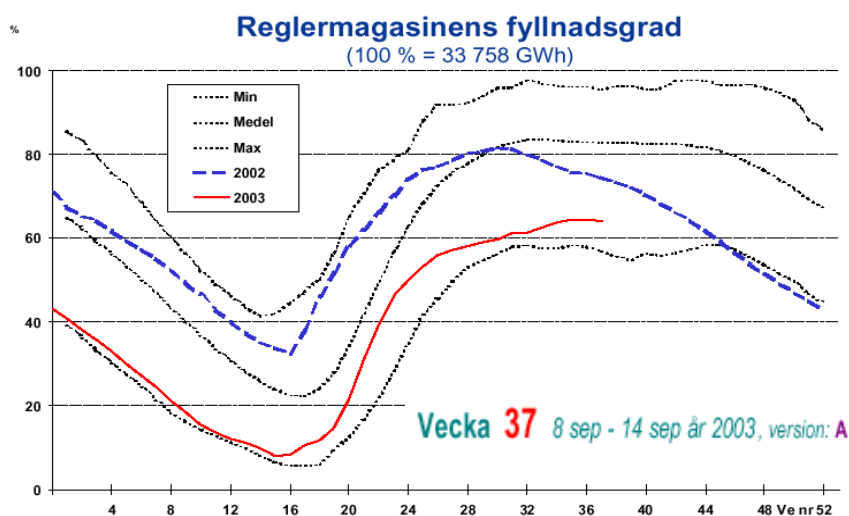
Att byta till oljeverme är knappast heller något alternativ. Plus 450 kr/kbm i skatteväxling ger ett riktpreis på ungefär 7 500 kr/kbm. Med en ordinär pannas verkningsgrad ger det en uppvärmningskostnad enbart marginellt under elvärmens.

Många är oroliga för vad som kommer att hända med energipriserna i framtiden. Och det finns anledning att se om sitt hus! Regeringen och stödpartierna (V och Mp) är överens om en grön skatteväxling på totalt 30 miljarder fördelat på 10 år. Det ger 3 miljarder per år i genomsnitt. Årets skatteväxling var den tredje i ordningen. Hittills har man ändå nått bara 8 av de 30 miljarder som är målet. Vi som konsumenter kan lugnt räkna med att vi ännu bara har sett början.

Fortsatt torka

Hösten 2002 var den torraste på mannaminne, och vårens vårflod räckte inte på långa vägar till för att fylla magasinen. Inte blev det bättre av att sommaren blev både torr och varm. På kontinenten så varm att kraftverkens kylning inte räckte till så de fick köras på reducerad effekt, samtidigt som air-condition och kylaggregat slog nya förbrukningsrekord. Vi fick exportera vattenkraft från våra sinande magasin till Europa.

De svenska och norska vattenmagasinen brukar i början av september vara fyllda till drygt 82%, men är i år bara fyllda till 64%. Sammanlagt saknas vatten motsvarande 26 TWh energi i kraftverksdammarna, varav drygt 12 TWh i svenska magasin (se bild nedan). Det är mer energi än vad alla svenska elvärmda hus förbrukar på ett helt år eller motsvarade c:a 40% av vad all vår kärnkraft levererar. Det behövs regn, massor med regn. Men vintern närmar sig och då faller nederbörden kring våra regleringsmagasin som snö. Så även om det kommer massor med nederbörd lär vi inte få någon större nytta av denna nederbörd utan kan bara hoppas på att en rejäl vårflod kan ställa att tillrätta igen.

Det totala magasinets energiinnehåll är beräknat till **21 593 GWh**
Magasinsändring under veckan från **64,2 %** till **64,0 %** (vid veckans slut)
Medelvärde för magasinets fyllnad 1950-01 **82,8 %**

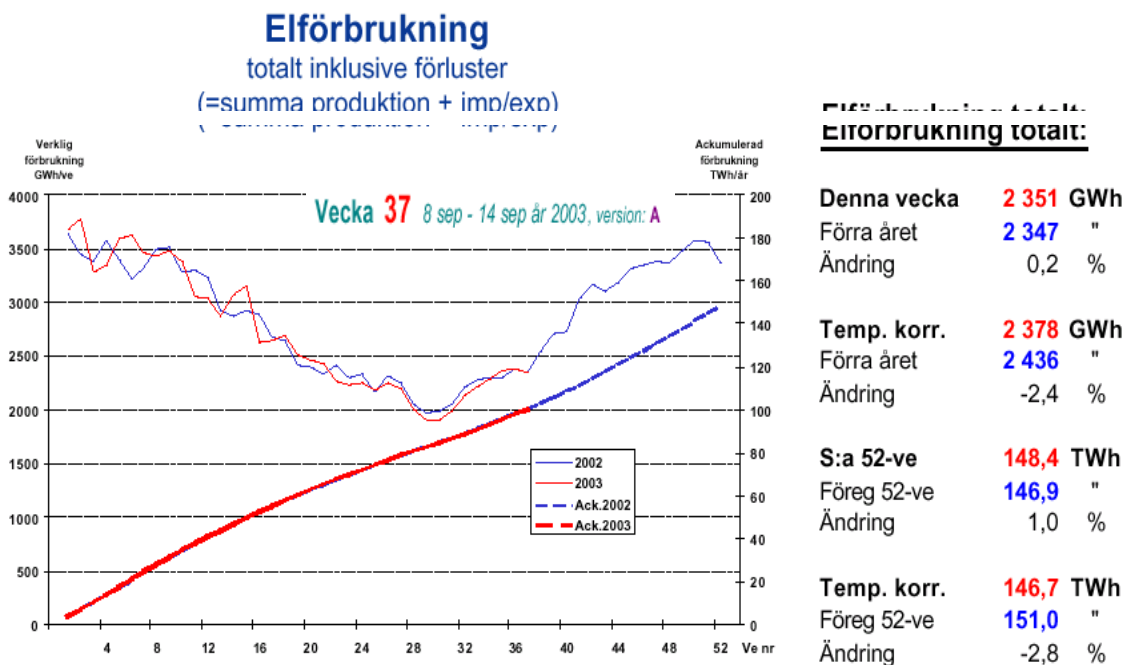
älla: www.svenskenergi.se

Det är ändå torrare i år

Situationen i år är till och med sämre än vid samma tid förra året. Och många villaägare med rörligt elpris riskerar därför rekordhöga elpriser om vintern blir torr och kall. Man talar om priser som kan nå både en och två kronor per kWh- oräknat skatter, nätavgift och moms! Det är säkert klokt att binda elpriset för de som ännu inte gjort detta.

Vi måste lära oss att klimatet varjerar och att vi även i framtiden kommer att få våta och torra år. Det är nu tomt i regleringsmagasinen trots att klimatforskare envist varnat för högre flöden med mer nederbörd speciellt i fjälltrakterna och de norra landsändarna. Samma forskare varnar även för mer dramatiskt väder, är det torrt blir det extremt torrt och vice versa.

Men med en utökad handel med el inom Europa så får vi bättre möjligheter att parera effekterna av en ojämn vattentillgång. Även om det kommer att ske till priset av utjämnade - och för nordisk del – höjda priser på el. Vattenkraften och sedan kärnkraften ger den billigaste elen i det nordiska ledningsnätet. När den inte räcker till måste den kompletteras med dyrare kraftslag för att täcka behovet. Det innebär att anläggningar eldade med gas olja och kol måste användas i allt större utsträckning.

Källa: www.svenskenergi.se

Vad har vi lärt oss?

Dagens elförbrukning ligger i princip kvar på samma nivå som förra året. Vinterns höga elpriser och effektproblem verkar inte riktigt tas på allvar. ”-Det blir nog bättre sen”. ”-Vänta och se” verkar vara dagens modeord. Vi hoppas alla på en återgång till det vanliga- när elen var billig och vi inte behövde spara och gnetä.

Men har vi inte lärt oss någonting alls? Men ett sammanbyggt elnät *kommer* produktion och priser att utjämnas. Problemen med effektbrist vintertid är inte orsakad av industrins energibehov utan är främst skapad av *vår stora andel elvärme* i systemet. Ett elvärt hus behöver 6- 8 ggr mer el på vintern än på sommaren och det snedvrider behovet. Med en allt större andel oljevärmda hus som byter till värmepumpar drivna med el blir situationen också snabbt ändå värre. De flesta värmepumpar har dessutom en elpatron för spetslast för att klara de kallaste dagarna.

Egentligen vet alla vad som borde göras. Vi måste minska på elvärmen under de kallaste månaderna för att säkerställa försörjningstryggheten. Enklast kan detta ske genom att låta marknaden betala vad elen kostar att producera. Då reglerar marknaden sig själv.

Fakta om Pelletsaminer:

Pelletsaminen är byggd för att vara en *primär värmekälla* dvs ansvarar för huvuddelen av en villas värmebehov. Den fungerar helautomatiskt mot en rumstermostat och behöver bara fyllas på en till två gånger per vecka, beroende på modell och värmebehov.

Den är relativt enkel att installera då den kan installeras mot enkla rökkanaler och samtidigt är den en lätt konstruktion som inte kräver några bärande fundament.

Den klarar av att ersätta *minst 70- 80%* av elvärmebehovet i en normalstor villa och fungerar som bäst när det är som kallast ute. Den är samtidigt en snygg möbel som sprider trivsel och skön komfort.

En pelletsamin behöver 50- 60 watt el (som en glödlampa) för att fungera. Med en enkel omformare från 12V till 230V kan en pelletsamin fungera klanderfritt i flera dagar på ett vanligt bilbatteri. En välkommen säkerhet vid strömavbrott för alla villaägare.

Ett rörligt elpris medför skyhöga kostnader när det är brist och riktigt låga priser när det finns gott om kraft. Det är knappast någon tillfällighet att Vattenfall just nu installerar 100 000-tals nya elmätare som möjliggör fjärravläsning timme för timme. Därmed öppnas ju dörren för ett rörligt elpris. Marknaden kommer att se till att vi får köpa vår el- bara vi är beredd att betala vad den kostar att producera!

Ett annat sätt kan vara att i framtida skatteväxlingar lägga en effektskatt på huvudsäkringen eller en höjd skatt på elförbrukning under de kallaste månaderna. Allt med syftet att få ned förbrukningen av el när det är som kallast.

Vad som händer i framtiden är naturligtvis osäkert. Men en sak är alldeles säker: -El-festen är över! Med ett sammankopplat Europa får vi en tryggare elproduktion om än till ett högre pris. Spotpriset på el har under det senaste året ökat med över 30% och fortsätter att öka. För varje kabel vi bygger mot kontinenten får vi dyrare el. Behöver vi inte köpa ström kan vi sälja vår vattenkraft dyrare på kontinenten än här hemma och då stiger priset i alla fall.

Bengt- Erik Löfgren

Äfab
Lotsgatan 6
531 31 LIDKÖPING

tel   0510- 262 35
fax   0510- 252 35
e-mail: bengt@afabinfo.com

web: www.afabinfo.com